

III. Erdész-ökonómus Találkozó

PEFC tanúsítás Magyarországon

Dr. Schiberna Endre – NyME EMK EVGI, intézetigazgató
Horváth Kitti – NyME EMK EVGI, doktorandusz

Egy éven belül Magyarországon is elérhető lesz a világ legnagyobb erdőtanúsítási rendszere, a PEFC – ezt a célt tűzte ki a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdővagyon-gazdálkodási és Vidékfejlesztési Intézete (EVGD) által vezetett munkacsoport. Első lépésként 2012. szeptember 7-én a III. Erdész-ökonómus Találkozó keretében mintegy 50 ember ismerhette meg a környező ország PEFC tanúsítási gyakorlatát, és tájékozódhatott a magyarországi bevezetés lehetőségeiről. A rendezvény az EVGI, az OEE Közgazdasági Szakosztálya és az OEE Tanúsítási Rendszerek Szakosztálya közös szervezésében valósult meg.

A PEFC 1999-ben alakult európai érdekképviseleti szervezetek, köztük állami és magán-erdőgazdálkodók kezdeményezésének köszönhetően, akik felismerték, hogy szükséges egy olyan erdészeti tanúsító rendszer, amely a természetvédelem mellett figyelembe veszi a gazdálkodási szempontokat és a kisebb erdőterületet művelők érdekeit is. Az eredetileg európai kezdeményezés a kezdeti elképzeléseket túlnöve a tanúsított erdők 70%-át (240 millió ha) fedi le, és ma már a világ legelterjedtebb erdőtanúsításává vált.

Az erdőtanúsítás szerepe, hogy a tartamos erdőgazdálkodásból származó faanyagot megjelöli, és az erdőtől a végfelhasználóig nyomon követi. A vevő –

megismerve a tanúsítás emblémáját – az ilyen termékeket nagyobb bizalommal veszi meg. Ez még azokban az országokban is fontos, ahol a jogszabályok szigorú kereteket szabnak az erdőgazdálkodók számára, hiszen egyrészt a szigorú szabályozásról a laikus fogyasztók semmit sem tudnak, másrészt a fatermékek a világ bármely részére eljuthatnak, ahova nem követi őket a származási ország jó, vagy rossz híre.

Éves költségek	Németország	Szlovénia	Szlovákia
Erdőtanúsítás 1 ha-ra eső fajlagos költség	0,16 € - 0,2 €	0,5 € - 1 €	0,17€ - 1,37 €
Terméklánc tanúsítás (CoC)	60 € - 900 €	150 € - 2000 €	165 € - 3320 €

Az egyes erdőgazdálkodók számára a különböző tanúsítványok megszerzése kifejezetten nagy tortúrával jár, és különösen az adminisztráció, valamint az életszerűtlen követelmények teszik bonyolulttá és fásasztóvá ezen rendszerek bevezetését. A PEFC természetesen nem teljesen mentes mindezekről, de kifejezett előnye, hogy minden ország saját körülményeihez igazíthatja a betartandó kritériumokat, és ebbe nem csak a civil szervezetek, hanem a gazdálkodók képviselői is beleszólhatnak.

A regionális és a csoportos tanúsítási formának köszönhetően azok is könnyen és egyszerűen csatlakozhatnak, akik viszonylag kis területen gazdálkodnak. Ez a lehetőség lényegesen

csökkenti az egyes gazdálkodóra eső adminisztratív feladatokat, és mindenki számára megfizethetővé teszi a tanúsítást. A környező országokban működő ilyen rendszerekben a fizetendő díjak nagyon különbözőek: Szlovákiában a gazdálkodási terület szerinti sávokban határoznak meg díjakat, míg Németországban és Szlovéniában erdőterületre vetített fajlagos díjak vannak. A fejlett agrárkamrai rendszernek köszönhetően Ausztriában külön tanúsítási díjat nem szednek, az a kamarai tagdíj része.

Az erdőtanúsítás mellett külön kategóriát jelent a terméklánc (chain of custody) tanúsítás, amely a feldolgozók és a fakeskedők tevékenységéről igazolja, hogy a felvásárolt tanúsított fát a többtől elkülönülten kezelik, és így az eladott árujukat ők is tanúsítvánnyal adhatják tovább egészen a vásárlóig. Az ő számukra a fizetendő díjak is különbözőek és általában a forgalmazott famennyiség, vagy az árbevétel alapján határozzák meg.

A PEFC nem lesz megoldás a magyar erdőgazdálkodás minden problémájára, de megakadályozhatja, hogy a magyar hengeres fa és a feldolgozott fatermékek kiszoruljanak a nyugat-európai piacokról, és mindezt elfogadható költségszinten érhetjük el.

A gazdasági előnyök mellett gondoljuk csak meg, hogy milyen nehezen tudunk védekezni az erdőgazdálkodást vagy a fafelhasználás gyakorlatát (pl.: erőművi) érő kritikákkal szemben, amelyek többsége esetén nincs sem idő, sem lehetőség a részletes magyarázkodásra. Pedig elég lenne csak annyit mondani, hogy a gazdálkodásunk gondosságát egy világméretű szervezet igazolja.

Az előttünk álló egy év feladata, hogy a magyar szabványt létrehozzuk. Ebben minden érintett fél részt vehet annak érdekében, hogy egy konszenzuson alapuló tanúsítási rendszer jöjjön létre. A PEFC bevezetésének folyamatáról a www.pefc.hu oldalain tájékozódhatnak az érdeklődők. 🌱

